

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ต่อปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

The perception of news of local community toward coastal erosion

ภริตา เกิดปรำงค์¹

ธีรวัฒน์ จันทิก²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ของชุมชนท้องถิ่นต่อปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อนำมาวางแผนเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารสู่ชุมชน พื้นที่ศึกษาตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกในชุมชนบ้านบางบ่อล่าง ตำบลบางแก้ว จังหวัดสมุทรสงคราม ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนจำนวน 89 ครัวเรือน วิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่งและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของการพรรณนาความ

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 91.78 โดยเลือกรับชมข่าว

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
n.phurita@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในพระราชสำนักมากที่สุด ร้อยละ 31.50 สำหรับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจะรับรู้จากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 87.67 แต่หากเป็นข่าวสารสิ่งแวดล้อมเรื่องการกัดเซาะชายฝั่งจะรับรู้จากผู้นำชุมชนที่เป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 50.68 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.65 มีความรู้เกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่งอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่คนส่วนใหญ่ต่างได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งมากถึงร้อยละ 68.49 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่งอยู่ในระดับปานกลาง องค์กรภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่งผ่านทางสื่อโทรทัศน์หรือผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้เข้าถึงคนในชุมชนได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

คำสำคัญ: การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ชุมชนท้องถิ่น ความรู้เกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่ง

Abstract

This study aimed to investigate the perception of news of local community toward coastal erosion in order to select the appropriate media to publicize knowledge and news to the community. The research site was Bangkaew Subdistrict, Muang District, Samut Songkhram Province. The questionnaires were used to collect data from the sample. The sample included the heads or the representatives of 89 families at Ban Bang Boa Lang, Bangkaew Subdistrict, Samut

Songkhram Province. The statistics used to analyze levels of knowledge about coastal erosion included mean and standard deviation. The results were presented through description.

The results showed that a majority of the sample perceived news from television at 91.78 percent. Most of them selected to watch royal affairs and agenda at 31.50 percent. For information on the environment is aware of media television at 87.67 percent. They perceived news about coastal erosion from the village headman 50.68 percent. A majority of the sample at 61.65 percent possessed knowledge about coastal erosion at moderate level. Most of the sample was affected by coastal erosion up to 68.49 percent. The results revealed that the sample possessed knowledge about coastal erosion at a moderate level. Therefore, government agencies or relevant organizations should publicize knowledge about coastal erosion via televisions or community heads such as headmen or village headmen so the knowledge could be extended to community members as effectively as possible.

Keywords: Perception of news, Local community, Knowledge about coastal erosion

บทนำ

จากข้อมูลของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2554) ประเทศไทยมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 3,148 กิโลเมตร ครอบคลุม 23 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทราสมุทรปราการ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส โดยพื้นที่ที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างรุนแรงพบบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตอนบน มีสาเหตุจากธรรมชาติที่เกิดจากคลื่นลม วัตภัย อุทกภัย และจากกิจกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้รวมถึงการสร้างที่ปักเชิงพาณิชย์ การสร้างนิคมอุตสาหกรรม การสร้างเส้นทางคมนาคม ในจังหวัดฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร โดยมีแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้น (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2554)

ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับครัวเรือน ชุมชนจนถึงระดับประเทศ จากความเสียหายของบ้านเรือนที่พังก่อภัย การสูญเสียที่ดิน การสูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวและการสูญเสียค่าใช้จ่ายในการป้องกันแก้ไข ผลกระทบด้านสังคมจากการย้ายถิ่น ตลอดจนการดำรงชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ชายฝั่งกว่า 12 ล้านคน (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2554) การดำเนินการแก้ไขปัญหายาชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะชายฝั่งที่ผ่านมาองค์กรภาครัฐได้กำหนดนโยบายและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้โครงสร้างทางวิศวกรรม เช่น การถมทราย การเสริมชายหาด การสร้างกำแพงกันคลื่น การวางแนวไส้กรอกทราย การใช้รอดักทราย การใช้เชือกกันทรายและคลื่น การตอกเสาคอนกรีตหรือเสาเข็ม ตลอดจนการปลูกป่า

ชายเลนเพื่อเพิ่มพื้นที่ชายฝั่ง (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2554) โดยไม่ได้เปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและมิได้มีการให้ข้อมูลด้านวิชาการเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งและวิธีการจัดการให้แก่ชุมชนที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาตินี้ ทำให้ชุมชนต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งตามศักยภาพด้านความรู้ของตนเอง จึงทำให้การแก้ไขปัญหามิประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นการให้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในชุมชน จะช่วยให้ชุมชนสามารถเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาและลดความเสี่ยงต่อผลกระทบดังกล่าว อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหพื้นที่การกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนกำหนดนโยบายและการจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหพื้นที่การกัดเซาะชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการทราบว่าคนในชุมชนบ้านบางบ่อล่างมีความรู้เรื่องการกัดเซาะชายฝั่งมากน้อยเพียงใด และมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อหรือช่องทางไหนมากที่สุดและหากเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่งชุมชนเคยได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อหรือช่องทางใดบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่องค์กรนำมาใช้ในการวางแผนให้ความรู้ความเข้าใจและข้อมูลข่าวสารการกัดเซาะชายฝั่งให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ของชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารของชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง
3. เพื่อกำหนดช่องทางการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ได้กำหนดประเด็นการศึกษาความรู้ของคนในชุมชนเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งว่าอยู่ระดับใด รวมถึงคนในชุมชนมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งจากช่องทางไหนหรือสื่อประเภทไหนมากที่สุด เพื่อนำไปสู่การกำหนดช่องทางการเลือกใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสมกับชุมชนบ้านบางบ่อล่าง หมู่ที่ 10 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย คนในชุมชนมีวิถีชีวิตความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชายฝั่งในการประกอบอาชีพประมง พื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจในประเด็นที่คนในชุมชนได้รับผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ทำให้ต้องมีการกำหนดช่องทางการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสมกับคนในชุมชน

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาสถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งของประเทศไทย จากเอกสารของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แนวคิดการรับรู้ ข่าวสาร ของ Klapper (1960) และ Schiffman & Kanuk (2000) ซึ่งกล่าวว่าการรับรู้ข่าวสารเป็นกระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือ เปิดรับข่าวสารที่เสมือนเครื่องกรองในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่ง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) การเลือกเปิดรับ 2) การเลือกให้ความสนใจ 3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย และ 4) การเลือกจดจำ และการรับรู้ยังเป็นกระบวนการที่แต่ละบุคคลมีการเลือก การประมวลผล และการตีความของตัวกระตุ้นออกมาให้มีความหมายและมองเห็นภาพ ของเนื้อหานั้น ศึกษาแนวคิดการสื่อความหมายและการ ประชาสัมพันธ์ตามแนวคิดของปรมะ สตะเวทิน (2546) และ Rogers (1976) ที่ได้กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่ถ่ายทอดสาร (Message) จาก ฝ่ายหนึ่งที่เราเรียกว่า ผู้ส่งสาร (Source) ไปยังอีกฝ่ายหนึ่งที่เราเรียกว่า ผู้รับ สาร (Receiver) โดยผ่านทางสื่อ (Channel) ทั้งในรูปแบบของสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์ นิตยสาร เป็นต้น รวมทั้งการสื่อสารเป็น การแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การกระทำ หรือ ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลให้มีความเข้าใจ มี ทศนคติ และมีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเปิดเผยและควรมีการ เลือกใช้ช่องทางในการสื่อสารที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

และศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Reeder (1974) และ ศิริกาญจน์ โกสมภ์ (2542) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะการมีส่วนร่วมแบบกว้างๆ เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยความ สัมผัสใจในการตัดสินใจดำเนินงาน การตรวจสอบ และการร่วมรับ

ผลประโยชน์ด้วยกัน ลักษณะที่สอง เป็นการมีส่วนร่วมแบบเจาะจง โดยมุ่งเน้นไปที่ความคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม และความเป็นตัวของตัวเองในการดำเนินงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมเป็นการปะทะสังสรรค์ในแบบปัจเจกบุคคลและแบบกลุ่ม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา บทความ วิชาการและระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการศึกษาและเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรทั้งหมดแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากเป็นได้รับผลกระทบโดยตรงจากพื้นที่การกีดเซาชายฝั่งในชุมชนบ้านบางบ่อล่าง หมู่ 10 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 89 ครัวเรือน โดยเลือกหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนสมาชิกในครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questions) จำนวนทั้งสิ้น 7 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ภายใน ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการกีดเซาชายฝั่ง มีลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิด 2 ตัวเลือก โดยให้เลือกตอบใช่หรือไม่ใช่ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อคำถามโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนหากตอบถูกให้ 1 คะแนน หากตอบผิด ให้ 0 คะแนน ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการกีดเซาชายฝั่ง มีลักษณะ

ข้อคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด (Open-ended questions)
จำนวนทั้งสิ้น 6 ข้อคำถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ และค่าเฉลี่ย (Mean)

2. ข้อมูลระดับความรู้ วิเคราะห์โดยนำค่าคะแนนที่ได้มาจัดระดับ โดยได้ใช้เกณฑ์การจัดกลุ่มของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (พรรณศิริ ยุติศรี, 2546) แบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) น้อยกว่าร้อยละ 60 (น้อยกว่า 6 คะแนน) หมายถึง มีความรู้ระดับต่ำ

2) ร้อยละ 60-70 (ระหว่าง 6-7 คะแนน) หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง

3) มากกว่าร้อยละ 70 (มากกว่า 7 คะแนน) หมายถึง มีความรู้ระดับสูง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 58.90 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 41.10 สถานภาพสมรส ร้อยละ 76.71 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 79.45 ประกอบอาชีพหลัก ประมงชายฝั่ง ร้อยละ 61.64 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 5,001-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 38.36 และโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 87.67

2. ความรู้ของชุมชนต่อการกัดเซาะชายฝั่ง

จากการศึกษาความรู้ของชุมชนต่อการกัดเซาะชายฝั่ง พบว่า เรื่องการกัดเซาะชายฝั่งทำให้เกิดการสูญเสียที่ดินริมชายฝั่ง ทะเลส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 61.65 รองลงมา เรื่องการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง อาจทำได้โดยการปลูกป่าชายเลน มีความรู้ในระดับสูง ร้อยละ 23.28 และเรื่องของการสูบน้ำบาดาลมาใช้ในปริมาณมากเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ชายฝั่งจมน้ำและเกิดการกัดเซาะได้ง่าย ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ระดับน้อย ร้อยละ 15.07

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ของชุมชนต่อการกัดเซาะชายฝั่ง

ระดับคะแนน	ระดับความรู้	ร้อยละ
คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 (น้อยกว่า 6 คะแนน)	ต่ำ	23.28
คะแนนระหว่างร้อยละ 60-70 (6-7 คะแนน)	ปานกลาง	61.65
คะแนนมากกว่าร้อยละ 70 (มากกว่า 7 คะแนน)	สูง	15.07

3. การรับรู้ข่าวสารของชุมชนต่อปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

จากการศึกษาการรับรู้ข่าวสารของชุมชนต่อปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง พบว่า ชุมชนมีการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อประเภทโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.78 จากกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านร้อยละ 79.45 และเสียงตามสายร้อยละ 73.97 ตามลำดับ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับชมมากที่สุดคือ ข่าวในพระราชสำนัก ร้อยละ 31.50 ข่าว

พยากรณ์อากาศ ร้อยละ 28.77 ชาวอื่นๆ เช่น ชาวทั่วไป ชาวท้องถิ่น ร้อยละ 27.40 ตามลำดับ ส่วนข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมีการรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 87.67 รองลงมาคือ เสียงตามสาย ร้อยละ 68.50 และ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 67.12 ตามลำดับ โดยหากเป็นข้อมูลข่าวสารด้านการกักตุนเชื้อชาติพันธุ์ในชุมชน ส่วนใหญ่จะได้รับจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 50.68 รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 34.25 เสียงตามสาย ร้อยละ 21.92 ตามลำดับ และคนในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากพื้นที่การกักตุนเชื้อชาติพันธุ์ถึง ร้อยละ 68.49 โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาพื้นที่การกักตุนเชื้อชาติพันธุ์ ร้อยละ 79.45

อภิปรายผล

จากการศึกษาความรู้ของชุมชนท้องถิ่นต่อปัญหาการกักตุนเชื้อชาติพันธุ์อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคนในชุมชนเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการสูญเสียที่ดินริมชายฝั่งทะเลในการตั้งถิ่นฐาน บ้านเรือน รวมถึงการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เนื่องมาจากที่ผ่านมาไม่เคยมีหน่วยงานใดทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมาให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การกักตุนเชื้อชาติพันธุ์ รวมถึงความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาคนในชุมชนจะดำเนินการจัดการตนเองตามความรู้ความสามารถของตนเองและการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เนื่องจากส่วนใหญ่มีภูมิปัญญาเก่าแก่และอาศัยในชุมชนมาเป็นระยะเวลามากกว่า 15 ปี การสื่อสารในชุมชนส่วนใหญ่จะถ่ายทอดจากผู้นำชุมชนไปสู่สมาชิกในชุมชน เช่น กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากเป็นผู้ที่ส่งข้อมูลข่าวสารไปยังอีกคนในชุมชนได้รวดเร็วที่สุดเกี่ยวกับปัญหาการกักตุนเชื้อชาติพันธุ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การกำหนดช่องทางการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการกักตุนเชื้อชาติพันธุ์นั้น

ต้องเกิดจากการที่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงขั้นตอนดำเนินงานผ่านการประชุมหมู่บ้าน เพื่อจะได้ร่วมกัน กำหนดช่องทางเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เกิดขึ้นภายในชุมชนบ้านบางบ่อล่าง หมู่ที่ 10 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม สอดคล้องงานวิจัยของ กรรณิการ์ อัสวตรเดชา (2552) ที่พบว่า การให้ความรู้แก่ชุมชนเป็นแรงผลักดันช่วยให้เกิดการระดมความคิดในการแก้ปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของคมกริบ พิธีธรรม (2554) ที่พบว่า การให้ความรู้แก่พนักงานการประปานครหลวงผ่านการทำกิจกรรมจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและเกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการให้ความรู้เป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชน

จากการสื่อสารโดยใช้สื่อบุคคลแล้วสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด คือ สื่อโทรทัศน์ เพราะสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ได้อย่างรวดเร็ว เข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย และมีข้อมูลที่ทันสมัยทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงทำให้เป็นโอกาสที่ดีที่จะช่วยกระจายข้อมูลข่าวสารทางด้านสิ่งแวดล้อมให้กับคนในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐ กันภัย (ม.ป.ป.) ที่พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด โดยสื่อดังกล่าวช่วยในการสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาทั้งด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าคนในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่งอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจแก่คน

ในชุมชนผ่านสื่อทางโทรทัศน์ ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน เป็นต้น และสร้างกลไกในการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านระบบผู้นำชุมชนที่มีความคุ้นเคยกับสมาชิกในชุมชนช่วยในการขับเคลื่อนการดำเนินการร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2554). **การจัดการการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในประเทศไทย**. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการนานาชาติด้านการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ระหว่างวันที่ 27-29 เมษายน 2554 ณ โรงแรมราม่า การ์เด็นส์ กรุงเทพฯ.

กรรณิการ์ อิศวรเดชา. (2552). **กลยุทธ์การวางแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณอ่าวไทยตอนบน**. วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา 2,1.

คมกริบ พิระธรรม. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานการประปานครหลวง**. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปรมะ สตะเวทิน. (2546). **การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรณศิริ ยุติศรี. (2546). **พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- รัฐ กันภัย. (2558). การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดภาคตะวันตกตอนล่าง. Veridian E-Journal, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน 2558.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาดุษฐ์บัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Klapper, J.T. (1960). **The Effects of Mass Communication.** New York: The Free Press.
- Reeder. (1974) . **Some Aspects of the informal Social Participation of Farm Families in New York State.** Doctoral Dissertation. New York: Cornell University.
- Rogers, E.M. (ed). (1976). **Communication and Development: Critical Perspectives.** Sage Publications.
- Schiffman & Kanuk. (2000). **Customer Behavior Psychology Aspects.** New Jersey: Prentice-Hall.